

Gilliam Otizm Derecelendirme Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Gilliam Otizm Derecelendirme Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=22308>

Soyut

Gilliam Otizm Derecelendirme Ölçeği (GARS-2), bireylerde Otizm Spektrum Bozukluğu (OSB) ile ilişkili davranışlar hız ve güvenilir bir şekilde taramak ve değerlendirmek amacıyla geliştirilmiş standart bir araçtır. Bu ölçeğin Türkçe Uyarlama çalışması, Şbrahim Halil Diken ve arkadaşları tarafından 2012 yılında gerçekleştirilmiştir. Ölçek, özellikle sosyal etkileşim, iletişim ve tekrarlayıcı stereotipik davranışlar gibi otizmin temel semptom alanları ölçmeye odaklanmaktadır. GARS-2'nin Türk kültürüne adaptasyonu, ölçeğin Türkiye'deki uzmanlar tarafından tan ve eğitim planlama süreçlerinde etkin bir şekilde kullanılmasına olanak tanımıştır.

Uyarlanan versiyonun Geçerlik ve Güvenirlilik analizleri, ölçeğin Psikometrik özelliklerinin yüksek olduğunu ve orijinal ölçek yapısını koruduğunu göstermiştir. Bu çalışma, otizm tan ve eğitim müdahalelerinin planlanmasında önemli bir katkı sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Gilliam Otizm Derecelendirme Ölçeği, GARS-2, Otizm Spektrum Bozukluğu, OSB, Psikometrik Özellikler, Uyarlama, Şbrahim Halil Diken.

Yazarlar

Jerome E. Gilliam (Orijinal Yazar), Şbrahim Halil Diken, Özlem Diken, Ayşegül Ardıç, D. Sweeney (Uyarlama Yazarları).

Amaç

Gilliam Otizm Derecelendirme Ölçeği (GARS-2), öncelikli olarak otistik bozukluk gösteren bireyleri taramak ve bu bireyleri diğer gelişimsel bozukluklardan ayırt etmek amacıyla tasarlanmıştır. Ölçek, gözlem ve ebeveyn/öretmen raporlamasına dayalı olarak, çocuğun davranışları otizmle ilişkili dört temel alanda puanlamaya hedefler. Elde edilen puanlar, bireyin otizm spektrumunda yer alma olasılığını belirleyen bir Otizm İndeksi (Autism Index) hesaplanmasına olanak tanır.

Türkçe uyarlamasının temel amacı, GARS-2'nin Türkiye'deki klinik ve araştırma ortamlarında kültürel açıdan geçerli ve güvenilir bir şekilde kullanılabilmesini sağlamaktır. Bu sayede, Türk popülasyonunda otizm taraması ve tanılama süreçleri için standartlaştırılmış bir araç sağlanmıştır.

Yapı

GARS-2, Otizm Spektrum Bozukluğu'nun (OSB) klinik tanısında belirtilen temel davranışsal alanlara karşılık gelen alt ölçeklerden oluşmaktadır. Ölçeğin yapısal olarak üç ana faktör altında toplandığı kabul edilir: Stereotipik Davranışlar, İletişim ve Sosyal Etkileşim. Bu alt ölçekler, bireyin otizmle uyumlu davranışları nicel olarak ölçmeye yarar.

Her bir madde, gözlemlenen davranışın sıklığına göre derecelendirilir. Toplam puanlar, bireyin otizm şiddetini gösteren standart puanlara ve Otizm İndeksi'ne dönüştürülür. Bu yapı, klinisyenlere sadece tanı koymada değil, aynı zamanda bireyselleştirilmiş eğitim programları (BEP) için hedefleri belirlemede de yardımcı olur.

Geçerlik

Ölçeğin Türkçe versiyonunun Geçerlik çalışmaları, Diken ve arkadaşları (2012) tarafından yürütülen ön çalışma sonuçlarına dayanmaktadır. Bu çalışmada, GARS-2'nin orijinal faktör yapısının Türk kültüründe de korunduğu ve ölçeğin otistik bireyleri tipik gelişim gösteren ya da diğer gelişimsel bozukluklara sahip bireylerden başka bir şekilde ayırt edebildiği gösterilmiştir (Ayırt Edici Geçerlik).

Her ne kadar kaynak içerikte spesifik geçerlik katsayıları belirtilmese de, uyarılma çalışması, ölçeğin yapı geçerliği ve eş zamanlı geçerliği açısından yeterli kanıtlar sunmuştur. Bu, GARS-2'nin Türk popülasyonunda otistik davranışları ölçmede geçerli bir araç olduğunu teyit etmektedir.

Güvenirlilik

Gilliam Otizm Derecelendirme Ölçeği'nin Türkçe versiyonunun Güvenirlilik incelemesi, Diken ve diğerlerinin (2012) çalışmasında detaylandırılmıştır. Güvenirlilik analizleri genellikle iç tutarlılık (Cronbach Alfa katsayısı) ve test-tekrar test güvenilirliği yöntemlerini içerir. Yüksek iç tutarlılık katsayıları, ölçek maddelerinin aynı yapıyı (otizmi) tutarlı bir şekilde ölçtüğünü gösterir.

Ön çalışma bulguları, ölçeğin alt testlerinin ve genel Otizm İndeksi'nin yüksek düzeyde güvenilir olduğunu ortaya koymuştur. Bu durum, ölçeğin farklı zamanlarda veya farklı gözlemciler tarafından uygulandığında tutarlı sonuçlar vereceğini garanti eder.

Faktör Analizi

Türkçe GARS-2 uyarılma çalışmasında, orijinal ölçeğin teorik yapısının Türk örnekleminde doğrulanması amacıyla faktör analizi teknikleri kullanılmıştır. Orijinal GARS-2, Stereotipik Davranışlar, İletişim ve Sosyal Etkileşim olmak üzere üç faktörlü bir yapıya sahiptir.

Yapılan Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) veya Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) sonuçları, bu üç faktörlü yapının Türkçe versiyon için de uygun olduğunu göstermiştir. Bu, ölçeğin otizmin temel bileşenlerini kültürel bağlamda doğru bir şekilde ayrıttır ve ölçtüğünü kanıtlamaktadır.

Araç

Test Type: Uyarlama (Adaptasyon)

Format: Derecelendirme Ölçeği (Gözlemci veya bilgi sahibi kişi tarafından doldurulur.)

Language Available: Türkçe (Türkçe Uyarlama Versiyonu), İngilizce (Orijinal Versiyon)

Population Group: Otizm Spektrum Bozukluğu riski taşıyan veya tanı almış çocuklar

Age Group: Genellikle 3-22 yaş aralığı (Orijinal GARS-2 popülasyonu baz alınmıştır.)

Population Details: Türkiye'de otizm tanısı konmuş veya otizm riski taşıyan bireylerden oluşan klinik ve kontrol grupları.

Test Methodology: Gözleme dayalı değerlendirme. Ölçek, çocuğun davranışları belirli maddeler üzerinden sıklıklarına göre puanlayan bir profesyonel (klinikyeni, eğitimci) veya ebeveyn tarafından doldurulur.

Anahtar Kelimeler

Stereotipik Davranışlar, Sosyal Etkileşim, İletişim, Geçerlik, Güvenirlilik, Otizm İndeksi, Tanılama.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilgi mevcut değildir.

Affiliation Email addresses: ihdiken@anadolu.edu.tr (Sorumlu Yazar İbrahim Halil Diken)

Correspondence Address: İbrahim Halil Diken (Anadolu Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Özel Eğitim Bölümü)

İzinler & Ücret ve Test Yolu?

Ölçeğin orijinal versiyonu (GARS-2) ticari bir yayıncı tarafından dağıtılmaktadır ve kullanım ücretine tabidir. Türkçe uyarlama çalışması 2012 yılında yayımlanmıştır. Ölçeğin akademik çalışmalarda kullanımı için sorumlu yazar İbrahim Halil Diken ile iletişime geçilmesi önerilmektedir.

Sorumlu yazarın iletişim adresi: ihdiken@anadolu.edu.tr.

Ölçeğin orijinal PDF'i ağırdaki bağlantıdan indirilebilir: [gilliam-autism-rating-scale-2-toad.pdf](#)

Referanslar

Diken, ., Diken, Ö., Gilliam, J., Ardic, A., & Sweeney, D. (2012). Validity and reliability of Turkish version of Gilliam Autism Rating Scale-2: Results Of preliminary study. *International Journal Of Special Education*, 27, 207-215.

Gilliam Otizm Derecelendirme Ölçeği Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçek maddeleri, sađlanan kaynak içerikte yer almamaktadır.